

Lahti

Lahden varhaiskasvatuksen palvelu- setelisääntökirja 1.8.2026

Sisällys

1.	MÄÄRITELMÄT JA KÄSITTEET	3
1.1.	Palveluseteli	3
1.2.	Sääntökirja	3
1.3.	Sääntökirjassa käytettävät määritelmät	4
2.	PALVELUSETELIASIAKKUUS	4
2.1.	Palveluseteliin oikeutetut asiakkaat	4
2.2.	Palveluntuottajan valitseminen, palvelusetelin hakeminen ja palvelusopimus	5
2.3.	Päätös palvelusetelistä	6
2.4.	Palvelusopimuksen irtisanominen	6
2.5.	Varhaiskasvatuspaikan muuttuminen	7
2.6.	Palvelusetelin voimassaolo	7
2.7.	Kuluttajasuoja	7
3.	PALVELUSETELIN ARVO	7
3.1.	Palvelusetelituotteet ja niiden arvo	8
3.2.	Päätös tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta	8
3.3.	Asiakkaan omavastuuosuus	10
3.4.	Vanhempainvapaa	10
3.5.	Kesä ja varahoito	11
3.6.	Palvelusetelin arvon määrittäminen vanhempien yhteishuoltajuudessa	11
4.	LAHDEN KAUPUNGIN TEHTÄVÄT JA SISÄLTÖVAATIMUKSET	11
4.1.	Kaupungin veloitteet	11
4.2.	Palvelun sisältövaatimukset	12
4.3.	Lapsen tuki	13
4.4.	Laatumittarien seuranta ja raportointi	14
4.5.	Muistutukset, kantelut, vahinkoilmoitukset ja asiakasvalitukset	14

SÄÄNTÖKIRJAN YLEINEN OSA

1. MÄÄRITELMÄT JA KÄSITTEET

1.1. Palveluseteli

Palvelusetelillä tarkoitetaan palvelusetelilain 3.1 §:n 2 kohdan mukaan palvelusetelillä tarkoitetaan varhaiskasvatuksesta järjestämisvastuussa olevan kunnan lapsen vanhemmalle, muulle huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman varhaiskasvatuksen kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti joko tasasuuruisena tai tulosidonnaisena. Palveluseteli voi konkreettisenä maksuvälineenä olla esimerkiksi painettu palveluseteli, sähköinen kortti tai viranomaispäätös.

Palveluseteli on yksi tapa järjestää kunnan lakisääteisiä varhaiskasvatuspalveluja.

Palveluseteliä ohjaa laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025). Tätä lakia sovelletaan palvelusetelin käyttämiseen varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisessa varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksen järjestämisestä palvelusetelillä säädetään varhaiskasvatuksen palvelusetelistä annetussa laissa (1048/2025)

Palvelusetelijärjestelmässä kunta ei tule sopimusosapuoleksi palvelusta sovittaessa, sillä kyseessä on kuluttajan asemassa olevan asiakkaan ja palvelujen tuottajan välinen sopimus. Palveluseteli rinnastetaan varhaiskasvatuslain 1 §:n mukaiseen kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen, eikä lapselle voi saada samanaikaisesti lasten kotihoidontukea tai yksityisen hoidon tukea.

1.2. Säätökirja

Säätökirja on laadittu Lahden kaupungin menettelytapaohjeeksi palvelusetelin käyttöön. Säätökirja ei ole sopimus Lahden kaupungin ja palveluntuottajan välillä.

1.3. Sääntökirjassa käytettävät määritelmät

Tässä sääntökirjassa tarkoitetaan:

- **Palvelunkäyttäjällä** varhaiskasvatuksessa olevaa lasta sekä lapsen ohella hänen vanhempiansa, muita huoltajia tai muita laillisia edustajia
- **Palveluntuottajalla** yhdistystä, yritystä tai säätiötä, joka ylläpitää palvelusetelillä varhaiskasvatusta tarjoavaa päiväkotia, perhepäiväkotia tai perhepäivähoitajaa.
- **Palvelusetelillä** Lahden kaupungin lapsen vanhemmalle tai muulle huoltajalle myöntämää sitoumusta korvata yksityisen palveluntuottajan antaman varhaiskasvatuksen kustannukset kaupungin ennalta määrittelemään arvoon asti tulosidonnaisena. Palveluseteli on vaihtoehto kaupungin omana toimintanaan järjestämälle varhaiskasvatuspalvelulle.
- **Tulosidonnaisella palvelusetelillä** palveluseteliä, jonka arvo määräytyy lapsen ja hänen kanssaan yhteistaloudessa elävän vanhemman tai muun huoltajan sekä vanhemman tai muun huoltajan kanssa yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulojen mukaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain (1503/2016) 11 §:ssä säädetyllä tavalla.
- Palvelusetelillä on vähimmäis- ja enimmäisarvo lainsäädännön ja Lahden kaupungin määrittämien perusteiden mukaisesti.
- **Palvelusetelin arvolla** euromäärää, joka saadaan vähentämällä enimmäisarvosta huoltajan maksama omavastuuosuus
- **Omavastuuosuudella** sitä osuutta yksityisen palveluntuottajan varhaiskasvatuspalvelun hinnasta, jota palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää palvelunkäyttäjän maksettavaksi ja jonka lisäksi palvelunkäyttäjältä ei saa periä muita varhaiskasvatusmaksuja. Omavastuuosuus voi olla Lahden kaupungissa 0–75 € kunnallista varhaiskasvatusmaksua suurempi.
- **Hintakatolla** Lahden kaupungin asettamaa ylärajaa sille, minkä hinnan palveluntuottaja voi periä palvelusta.

2. PALVELUSETELIASIAKKUUS

2.1. Palveluseteliin oikeutetut asiakkaat

Palveluseteli voidaan myöntää Lahden kaupungin asukkaalle, joka olisi muutoinkin oikeutettu varhaiskasvatuspalveluun Lahden kaupungin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Palveluseteliä hakevan tulee olla kirjoilla Lahden kaupungissa tai lapsella on oltava vähintään tilapäinen osoite Lahden kaupungissa.

Palveluseteli voidaan myöntää varhaiskasvatuksen järjestämiseen Lahdessa tai Päijät-Hämeessä sijaitsevassa yksityisessä päiväkodissa tai yksityisessä perhepäivähoi-dossa, jonka palveluntuottaja on hyväksytty palvelusetelituottajaksi. Myönnettäessä palveluseteliä Lahden ulkopuolelle huomioidaan erityisesti varhaiskasvatuspaikan lä-heisyys sekä työssäkäyntialue. Palveluseteli voidaan myöntää vain varhaiskasvatusoi-keuden piirissä olevien lasten varhaiskasvatuksesta aiheutuvien kustannusten korvaa-miseen. Palveluseteli on lapsikohtainen.

Varhaiskasvatuksen laajuudessa noudatetaan Lahden kaupungin käytäntöjä. Jos lap-sen varhaiskasvatuksen laajuus on enintään 20 tuntia tai 21–34 tuntia viikossa, myön-netään osa-aikainen palveluseteli.

Lahden kaupunki hyväksyy yksityiset varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajat. Päivä-kodissa tai perhepäivähoidossa annettavan varhaiskasvatuksen maksamiseen voi käyttää hakemuksesta myönnettyä palveluseteliä.

Palvelunkäyttäjällä ei ole oikeutta vaatia palveluseteliä ja kaupungilla on oikeus rajata harkintansa mukaan palvelunkäyttäjät, joilla palveluseteli myönnetään. Palvelusetelin käytön ulkopuolelle voi jäädä palvelunkäyttäjä, jolle palvelun tarjoaminen palvelusetelipäiväkodissa tai -perhepäivähoidossa olisi kohtuuttoman vaikea toteuttaa esim. hen-kilöstöressurssien tai toimintaympäristöön tarvittavien laajojen muutoksien vuoksi. Pal-velunkäyttäjän mahdollisuus saada palveluseteli riippuu myös kaupungin palvelusetelitoimintaan varaamista määrärahoista ja niiden riittävydestä, sekä yksityiseen var-haiskasvatukseen käytettävien resurssien tarkoituksenmukaisesta tasosta.

Palvelunkäyttäjällä on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä, jolloin kau-punki ohjaa hänet muilla tavoin järjestettyjen palvelujen piiriin.

2.2. Palveluntuottajan valitseminen, palvelusetelin hakeminen ja palvelusopimus

Perhe valitsee palveluntuottajaksi haluamansa yksityisen päiväkodin, perhepäiväkodin tai perhepäivähoitajan, joka on hyväksytty palvelusetelituottajaksi. Luettelo kaupungin hyväksymistä palveluntuottajista hintoineen ja yhteystietoineen on osoitteessa www.lahti.fi

Ennen palvelusetelin hakemista, huoltaja selvittää haluamaltaan palveluntuottajalta, onko heillä mahdollisuus järjestää lapsen varhaiskasvatus. Jos on, huoltaja hakee sähköisellä palvelusetelihakemuksella palveluseteliä. Hakemuksessa tulee ilmaista toi-vottu palvelusetelituottaja ja haluttu varhaiskasvatuksen palvelulaajuus. Huoltajan tu-lee myös toimittaa tulotiedot tai hyväksyä korkein asiakasmaksu hakemuksen tekemi-sen yhteydessä Edlevo App:in tai Edlevon selainversion kautta.

Yhteishuollossa molemmat huoltajat päättävät yhdessä lapsen asioista, kuten varhaiskasvatukseen hakemisesta. Ennen päätöksen tekemistä viranomaisen on varmistettava, että molemmilla huoltajilla on ollut mahdollisuus tulla kuulluksi. Käsittelyn sujuvoittamiseksi hakemuksen täyttävän huoltajan tulee liittää hakemukseen toisen huoltajan kirjallinen suostumus tai muu selvitys siitä, että toinen huoltaja on tietoinen hakemuksesta ja hyväksyy sen. Suostumus voidaan toimittaa huoltajan suostumuslomakkeella tai valokuvana käsin kirjoitetusta tai sähköisestä viestistä.

Kun sähköinen palvelusetelihakemus on tehty, tekee palveluntuottaja sijoitusehdotuksen palvelusetelin myöntämisestä vastaavalle viranhaltijalle. Tämän jälkeen huoltajalle myönnetään palveluseteli hakemuksen mukaisesti. Saatuaan palvelusetelin, huoltaja tekee palveluntuottajan kanssa sopimuksen varhaiskasvatuksen antamisesta. Perheen ja tuottajan väliseen sopimussuhteeseen sovelletaan kuluttajaoikeuden ja sopusuhteiden säännöksiä ja oikeusperiaatteita.

2.3. Päätös palvelusetelistä

Palveluseteli myönnetään vähintään kuukauden kestävään asiakassuhteeseen. Päätös palvelusetelistä tehdään ennen varhaiskasvatuksen alkamista, eikä sitä tehdä takautuvasti.

Päätöksen palvelusetelin myöntämisestä tekee varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö. Palvelunkäyttäjälle toimitetaan kirjallinen päätös. Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen saa tehdä siitä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on tehtävä sivistyslautakunnalle kirjallisesti.

Kun perheelle on myönnetty palveluseteli, raukeaa mahdollinen hakemus kunnalliseen varhaiskasvatukseen, ellei perhe erikseen muuta ilmoita.

2.4. Palvelusopimuksen irtisanominen

Mikäli palveluntuottaja irtisanoo palvelunkäyttäjän palvelusopimuksen, on tuottajan ilmoitettava irtisanomisen perusteet varhaiskasvatuksen palvelupäällikölle, joka arvioi irtisanomisen perusteet. Palveluntuottajan ja palvelunkäyttäjän välisessä palvelusopimuksessa ei voi olla ristiriitaisia perusteita suhteessa palvelusetelisääntökirjaan.

Tuottajan osalta irtisanomisaika on 4 kk ja palvelunkäyttäjän osalta 1 kk. Palveluntuottajalla on oikeus periä palvelunkäyttäjältä omavastuuosuus irtisanomisajan osalta.

2.5. Varhaiskasvatuspaikan muuttuminen

Mikäli palvelun käyttäminen päättyy, perhe tekee kirjallisen ilmoituksen asiakassuhteen päättymisestä nykyisessä varhaiskasvatuspaikassa ja kyseinen palveluntuottaja ilmoittaa asiasta palvelusetelistä päättäneelle viranomaiselle.

Mikäli lapsi aloittaa uudella palveluntuottajalla, tulee perheen hakea palveluseteliä uudelleen aiemmin kuvatun prosessin mukaisesti, jonka jälkeen perheelle tehdään uusi palvelusetelipäätös.

2.6. Palvelusetelin voimassaolo

Palvelusetelin voimassaolo päättyy kirjallisen ilmoituksen mukaiseen päättämispäivään tai viimeistään sen vuoden heinäkuun loppuun, kun lapsi tulee esiopetusikäiseksi. Tuottajalla on velvollisuus ilmoittaa viipymättä kirjallisesti palvelusetelistä päättäneelle viranomaiselle palvelun käyttämisen päättymisestä.

Jos lapsi ei käytä varhaiskasvatuspaikkaa kolmeenkymmeneen (30) päivään (ei koske kesäajan kuukausia: kesäkuu, heinäkuu, elokuu), oikeus palveluseteliin katsotaan päättyneeksi. Näissä tapauksissa palveluntuottaja päättää palvelun käyttämisen ja ilmoittaa siitä palvelusetelipäätöksen tehneelle viranomaiselle ja tiedottaa asiasta palvelunkäyttäjää.

2.7. Kuluttajasuoja

Palvelujen tuottamiseen palvelusetelillä sovelletaan kuluttajansuojalakia. Palvelunkäyttäjä on oikeus käyttää kuluttajaoikeuden mukaisia oikeusturvakeinoja reklamaatiotilanteessa. Reklamaatio palvelun laadusta tai havaituista puutteista on saatettava myös Lahden kaupungin tietoon. Kaupunki voi pyytää selvitystä palveluntuottajalta reklamaation vuoksi ja vaatia laadun korjausta.

3. PALVELUSETELIN ARVO

Lahden kaupungin yksityisessä varhaiskasvatuksessa palvelusetelin arvo määräytyy lapsen iän, lapsen mahdollisen tuen tarpeen, perheen koon ja lapsen kanssa samassa taloudessa asuvien tulojen mukaan sekä perheen varhaiskasvatuksen palvelunlaajuuden perusteella. Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt, sekä heidän kanssaan samassa

taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset. Huoltajien maksettavaksi jää palveluntuottajan perimän palvelun hinnan ja palvelusetelin arvon välinen erotus.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa käytettävä sisaralennus koskee myös palveluseteliä. Sisaralennus koskee lisäksi perheitä, joissa toinen sisarus on kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Sisaralennus ei kuitenkaan koske perheitä, joissa toinen sisarus on varhaiskasvatuksessa yksityisen hoidon tuella.

Lapsen aloittaessa tai lopettaessa varhaiskasvatuksen kesken kuukauden palvelusetelin arvo määräytyy varhaiskasvuspäivien mukaan. Arvon laskentaperusteena käytetään kuukauden keskimääräisten hoitopäivien (21) lukumäärää.

3.1. Palvelusetelituotteet ja niiden arvo

Lahdessa tulosidonnaisen lapsikohtaisen palvelusetelin arvo varhaiskasvatuksessa määräytyy sivistyslautakunnan määrittelemän suurimman arvon mukaan. Enimmäisarvon määrittelyperusteena käytetään 3–5-vuotiaan lapsen kokoaikaisen varhaiskasvatuspaikan hintaa. Palvelusetelin perushinta päiväkodissa on 1019,14 € ja palveluntuottamisen enimmäishinta (sisältäen enintään 75 euroa kunnallista varhaiskasvatusmaksua suuremman omavastuuosuuden) voi olla päiväkodeissa enintään 1094,14 €. Palvelusetelin perushinta on 882,12 € kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa, ja 942,13 € perhepäiväkodeissa.

Ikäkerroin päiväkodeissa Alle 3-vuotiaat 1,7

3 vuotta täyttänyt lapsi 1

Varhaiskasvatusaikakerroin:

Kokoaikainen vähintään 35 h/vk varhaiskasvatus 1, 21–34 h/vk 0,8 ja 20 tuntia viikossa 0,6.

Erityisen ja tehostetun tuen kerroin: 2 (lain tarkoittama tarve).

3.2. Päätös tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta

Asiakkaalle toimitetaan kirjallinen päätös palvelusetelistä ja sen arvosta. Varhaiskasvatuksen tuottaja saa tiedon palvelusetelin arvosta varhaiskasvatuksen tietojärjestelmän kautta.

Päätös tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta, palvelusetelin arvon korottamista koskevasta päätöksestä ja toimielimen oikaisuvaatimuksen vuoksi antama päätös voidaan toimittaa asiakkaalle tiedoksi kirjeellä, postitse tai sähköisessä muodossa

asiointitilille. Tiedoksisaannin katsotaan tällöin tapahtuneen, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä siitä, kun päätös asiakkaan ilmoittamalla osoitteella varustettuna on annettu postin kuljetettavaksi ja asiointitilille lähetetyssä päätöksessä kolmantena päivänä viestin lähettämistä. Muilta osin noudatettavasta menettelystä säädetään hallintolaissa ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa.

Palvelusetelin arvon tarkistaminen

Palvelusetelin arvoa tarkistetaan palvelutarpeen muuttuessa, palvelunkäyttäjän maksuvyvyn olennaisesti muuttuessa tai mikäli maksu osoittautuu virheelliseksi. Olennaiseksi muutokseksi katsotaan maksun perusteena olevien perheen bruttotulojen vähintään kymmenen prosentin (10 %) muutos.

Perheen tulee ilmoittaa oma-aloitteisesti palvelusetelin arvoon vaikuttavista muutoksista varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen valmistelijoille, jos perheen tulot tai perhesuhteet (lukumäärä muuttuu sisarusten syntymän tai avioliiton/avoliiton vuoksi, lapsen huoltajuus muuttuu) muuttuvat.

Palvelusetelin arvoa on varhaiskasvatuksen palvelusetelilain mukaan korotettava 7 §:n 1 momentissa säädettyä korkeammaksi, jos palvelunkäyttäjän toimeentulo tai lakisääteinen elatusvelvollisuus muutoin vaarantuu, taikka se on tarpeen tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus huomioon ottaen. Palvelusetelin arvon korottamista koskevasta asiasta on tehtävä päätös.

Asiakasmaksun määräytymisessä ja muuttamisesta käytetään Lahden kaupungin varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin liittyvää ohjeistusta ja sillä on vaikutusta palvelusetelin suuruuteen.

Muutoksia palvelusetelin arvoon voidaan tehdä takautuvasti enintään vuoden ajalta. Palvelunkäyttäjän on toimitettava tarvittavat asiakirjat päätöksentekoa varten. Palveluntuottaja sitoutuu ottamaan huomioon palvelunkäyttäjältä perittävissä omavastuusuudessa myös takautuvasti palvelusetelin arvoon tehdyt muutokset.

Tulojen tarkistaminen

Jos tulot olennaisesti muuttuvat, perheen tulee ilmoittaa muutoksista Edlevo-järjestelmän kautta. Palvelusetelin arvon tarkistamiseksi perheeltä pyydetään uudet tulotiedot kerran vuodessa. Viranomainen voi arvioida myönnetyn palvelusetelin arvon vuoden ajalta takautuvasti, mikäli muutoksista ei ole ilmoitettu. Aiheettomasti maksettu palvelusetelin arvo peritään takaisin perheeltä.

Lapsen varhaiskasvatuksen tarpeen muuttuminen

Palvelusetelin arvo tarkistetaan, jos lapsen varhaiskasvatuksen tarpeessa tapahtuu

muutos. Perhe ja palveluntuottaja päivittävät palvelusopimuksen uuden varhaiskasvatuksen tarpeen mukaisesti. Palveluntuottaja ilmoittaa muutokset palvelusetelin arvosta päättävälle viranomaiselle ja perheelle tehdään muutoksesta uusi palveluseteli päätös.

Sovittu varhaiskasvatuksen tarve astuu voimaan palvelusopimuksessa määritellyn ajankohdan mukaisesti aikaisintaan seuraavan kalenterikuukauden alusta, eikä sitä voi tehdä takautuvasti.

Lapsi täyttää kolme vuotta

Palvelusetelin arvo tarkistetaan seuraavasta kuukaudesta lähtien, kun lapsi on täyttänyt kolme vuotta. Jos lapsi täyttää kolme vuotta kuukauden ensimmäisenä päivänä, palvelusetelin arvo muuttuu saman kuun alusta alkaen. Lapsen täyttäessä kolme vuotta, perheelle ja palvelun tuottajalle toimitetaan automaattisesti uusi päätös palvelusetelin arvosta.

3.3. Asiakkaan omavastuuosuus

Asiakasmaksu tarkoittaa perheen omavastuuosuutta. Omavastuuosuus on se osuus yksityisen palveluntuottajan varhaiskasvatuspalvelun hinnasta, jota kunnan myöntämän palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää palvelunkäyttäjän maksettavaksi ja jonka lisäksi palvelunkäyttäjältä ei saa periä muita varhaiskasvatusmaksuja. Lahden kaupungissa omavastuuosuus voi olla 0–75 € kunnallista varhaiskasvatusmaksua suurempi.

3.4. Vanhempainvapaa

Varhaiskasvatusta ei järjestetä ajalta, jolta lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa. Varhaiskasvatusta on kuitenkin järjestettävä ajalta, jolta vanhempainraha maksetaan osittaisena osa-aikatyön vuoksi. Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy, vaikka lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta sinä aikana, jona lapsen hoidosta maksetaan sairausvakuutuslain mukaista vanhempainrahaa, jos poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa.

Vanhempainvapaan vuoksi lapsen yli 5 päivää kestävästä poissaolosta on ilmoitettava päiväkotiin tai perhepäiväkotiin viimeistään yhtä kuukautta ennen sen suunniteltua aloituspäivää. Toistuvasta 1–5 päivää kestävästä poissaolosta on vastaavasti ilmoitettava yksi viikko ennen ensimmäisen poissaolon suunniteltua aloituspäivää. Kertaluonteisesta enintään 5 päivää kestävästä poissaolosta ei ole ilmoitusvelvollisuutta. Palveluseteli maksetaan vanhempainvapaan ajalta mutta etukäteen ilmoitetusta yli 5 päivän kestävästä

poissaolon tai toistuvan 1–5 päivää kestäväen poissaolon ajalta ei saa periä asiakasmak-
sua.

3.5. Kesä ja varahoito

Palveluseteli myönnetään jokaiselle kuukaudelle, jonka lapsi on asiakassuhteessa pal-
velujen tuottajaan. Omavastuuosuus peritään enintään 11 kalenterikuukaudelta toi-
mintavuodessa (1.8.–31.7.), mikäli lapsen varhaiskasvatus on alkanut elokuussa tai
aikaisemmin. Palvelusetelituottajille korvataan heinäkuun perheen omavastuuosuus,
mikäli perheet maksavat omavastuuosuuden enintään 11 kuukaudelta. Mikäli lapsi
tarvitsee varhaiskasvatusta 12 kuukauden ajan, tuottaja sitoutuu järjestämään var-
haiskasvatuksen kyseisellä ajalla.

3.6. Palvelusetelin arvon määrittäminen vanhempien yhteishuol- tajuudessa

Jos lapsi asuu vuoroviikoin kummankin huoltajan luona ja elatusavusta ja pääasialli-
sista asumisesta ei ole sopimusta, arvopäätöstä määriteltäessä otetaan huomioon ky-
seisen lapsen sekä sen huoltajan tulot, jonka luona lapsi on kirjoilla. Lisäksi otetaan
huomioon lapsen ja vanhemman tai huoltajan kanssa yhteistaloudessa elävän puoli-
son tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön tulot. Jos lapsi käyttää varhais-
kasvatuspalvelua vain ns. etähuoltajan viikoilla, palvelusetelin arvo määräytyy hänen
perheensä rakenteella ja tuloilla.

4. LAHDEN KAUPUNGIN TEHTÄVÄT JA SISÄLTÖVAATI- MUKSET

4.1. Kaupungin veloitteet

- Lahden kaupungin on pidettävä luetteloa hyväksymistään palvelujen tuottajista. Tiedot palvelujen tuottajista, näiden tuottamista palveluista ja niiden hinnoista ovat julkisesti saatavilla internetissä tai muulla soveltuvalla tavalla.
- Lahden kaupungin on selvitettävä palvelunkäyttäjälle tämän asema palvelu-
seteliä käytettäessä, palvelusetelin arvo, palveluntuottajien hinnat,

omavastuuosuuden määräytymisen perusteet ja arvioitu suuruus sekä kunnallisesta varhaiskasvatuksesta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu.

- Lahden kaupungin tulee informoida palvelunkäyttäjää siitä, mistä ja mitä häntä koskevia tietoja voidaan hänen suostumuksettaan hankkia. Kaupungin on varattava palvelunkäyttäjälle tilaisuus tutustua muualta hankittuihin tietoihin ja tarvittaessa antaa asiaa koskevaa selvitys.
- Lahden kaupungilla on velvollisuus valvoa hyväksymiensä tuottajien palvelujen laatua hyväksymismenettelyn lisäksi myös palvelujen tuottamisen yhteydessä. Kaupungin tulee varmistaa, että palvelujen tuottajat täyttävät toiminnalle asetut edellytykset.
- Lahden kaupunki valitsee palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat palvelun tuottajat palvelusetelilain edellyttämällä tavalla. Kaupungin tulee tehdä päätös palvelun tuottajan hyväksymisestä tai hylkäämisestä kahden kuukauden kuluessa ilmoittautumisesta.
- Lahden kaupungin puolesta palvelusetelin myöntämisestä päättänyt henkilö ei voi olla varhaiskasvatuksesta vastaavana henkilönä taikka hallinnollisessa luottamusasemassa palvelun tuottajalla. Palvelusetelin myöntäneellä henkilöllä ei myöskään saa olla merkittävää omistusta, eikä hän saa käyttää merkittävää päätösvaltaa palveluntuottajaorganisaatiossa tai palvelujen tuottajan kanssa samaan konserniin kuuluvassa yhteisössä (yli 10 % osakkeista, osuuksista tai äänivallasta). Omistusrajoitus ei koske palvelujen tuottajaa, jonka osakkeilla käydään kauppaa arvopaperipörssissä.
- Lahden kaupunki antaa tiedoksi päätöksen palvelusetelin arvosta palvelunkäyttäjän valitsemalle palveluntuottajalle. Mikäli palvelusetelin arvossa tapahtuu muutoksia, toimittaa Lahden kaupunki niitä koskevat tiedot palveluntuottajalle.

4.2. Palvelun sisältövaatimukset

Palveluntuottajan tulee täyttää seuraavat velvoitteet:

- Palveluntuottajan toimitilojen on täytettävä turvallisuusmääräykset niin, että yksikössä huolehditaan lasten turvallisuudesta lain ja viranomaisten määräysten mukaisesti, sekä ylläpidettävä yksikkökohtaista turvallisuussuunnitelmaa.
- Palveluntuottajan on noudatettava valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteita.
- Palveluntuottajan tulee tehdä lapsikohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat.
- Palveluntuottaja vastaa työntekijöidensä täydennyskoulutuksesta.
- Palveluntuottaja sitoutuu toimittamaan vuosittain 15.9. mennessä kaupungille yksikön toimintakauden tiedot, joka sisältää tiedot henkilökunnan määrästä, viikkotyöajasta, kelpoisuudesta todistuskopioineen ja tiedot henkilöstön täydennyskoulutuksesta. Lisäksi tulee toimittaa tiedot toimintayksikön lapsiryhmien rakenteesta ja lasten määrästä ryhmissä.

- Palveluntuottaja laatii palvelujen laadun ja asiakasturvallisuuden varmistamiseksi ja parantamiseksi omavalvontasuunnitelman, joka ylläpidetään ajan tasaisena.
- Palveluntuottaja sitoutuu antamaan varhaiskasvatusta varhaiskasvatusoikeuden piirissä oleville 0–5-vuotiaille lapsille perheiden tarpeiden mukaisesti 20 h, 21–34 h tai vähintään 35 h viikossa. Mikäli osa-aikainen varhaiskasvatus 20 tuntia viikossa ei perustu työssäkäyntiin tai opiskeluun, palveluntuottaja voi määrittää viikonpäivät ja kellonajat, joihin perheen tulee sitoutua koko toimintakauden ajaksi.
- Palveluntuottaja sitoutuu järjestämään varhaiskasvatusta arkisin perheiden tarpeiden mukaisesti klo 7–17 välillä (kotona toimivassa perhepäivähoidossa ehdollinen liittyen perhepäivähoitajan työaikaan).
- Palveluntuottaja sitoutuu järjestämään tarvittaessa kesäpäivystyksen (varhaiskasvatusta 12 kuukautta).
- Palveluntuottaja sitoutuu järjestämään tarvittavan varahoidon (perhepäivähoito).
- Palveluntuottaja sitoutuu järjestämään lain ja asetuksen mukaisen tehostetun ja erityisen tuen lapsille.
- Päiväkodissa tulee olla riittävällä määrällä henkilöstöä lääkehoitokoulutus
- Palveluntuottaja noudattaa varhaiskasvatuslaissa ja asetuksessa määriteltyjä henkilöstön kelpoisuusvaatimuksia
- Palveluntuottaja sitoutuu vastaamaan varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardan vaatimien tietojen ylläpitämisestä.
- Palveluntuottaja huolehtii kaupungin pyytämistä muista raportointi- ja valvontatehtävistä.

4.3. Lapsen tuki

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea siten kuin varhaiskasvatuslaissa on säädetty. Oikea-aikaisella, yksilöllisesti kohdennetulla ja lapsen tarpeiden mukaisella tuella edistetään lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Samalla ehkäistään lapsen ongelmien kasvamista ja monimuotoistumista sekä riskiä syrjäytyä.

Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa viivytyksettä tuen tarpeen ilmettyä. Jos yleinen tuki ei ole riittävä tai lapsi tarvitsee vahvempaa tukea, on tukea annettava tehostettuna tukena lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Jos yleinen tai tehostettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästyisestä tai muusta,

merkittävästi hänen toimintakykyään alentavasta oppimisen tai kehityksen tuen tarpeesta johtuen, on tukea annettava yksilöllisesti suunniteltuna erityisenä tukena.

Yleinen tuki ei edellytä hallintopäätöksen antamista, vaan tukea annetaan aina tuen tarpeen ilmetessä. Tehostetun ja erityisen tuen antamisesta tehdään hallintopäätös. Koonti lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjatusta tuen toteutumisen arvioinnista, suunnitelma tulevan tuen toteuttamisesta sekä huoltajan kuulemisesta toimitetaan varhaiskasvatuksen palvelupäällikölle, joka tekee asiasta hallintopäätöksen. Varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö arvioi tuen tarpeen yhteistyössä asiantuntijoiden ja palveluntuottajan kanssa. Mikäli lapselle tehdään tehostetun tai erityisen tuen päätös, palvelusetelissä otetaan huomioon erityiskerroin 2. Mikäli lapsen tarvitsema tuki edellyttää, yhteistyössä huoltajien kanssa voidaan sopia, että lapsi siirtyy kunnalliseen varhaiskasvatukseen.

4.4. Laatumittarien seuranta ja raportointi

Lahden kaupunki voi tehdä palveluiden tuottajien palvelunkäyttäjille kyselyitä ja kyselyiden tulokset ovat myös palveluntuottajien hyödynnettävissä. Kyselyistä tiedotetaan etukäteen ja ne suoritetaan yhdessä palveluntuottajien kanssa.

4.5. Muistutukset, kantelut, vahinkoilmoitukset ja asiakasvalitukset

Palveluntuottaja kuvaa kirjallisesti palautejärjestelmän yksikön omavalvontasuunnitelmassa. Menettelytavoista sovittaessa on hyvä korostaa, että asiakkaita tulisi ensisijaisesti ohjata selvittämään tilannetta heidän asiaansa hoitaneiden henkilöiden tai tarvittaessa esihenkilöiden kanssa heti, kun ongelma ilmenee. Jos ongelmat eivät ratkea keskustelemalla, asianomaisen toimintayksikön henkilökunnan ja sosiaaliamiehen on autettava asiakasta ongelmien selvittelyssä ja tarvittaessa muistutuksen tekemisessä.

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen laatuun tai siihen liittyvään kohteluun tyytymättömällä lapsen vanhemmalla tai muulla huoltajalla on oikeus tehdä muistutus toiminnasta vastaavalle päiväkodin johtajalle, toimipaikan vastuuhenkilölle tai varhaiskasvatuksen johtavalle viranhaltijalle. Toimipaikan on tiedotettava asiakkailleen muistutusoikeudesta riittävällä tavalla sekä järjestettävä muistutuksen tekeminen asiakkaalle mahdollisimman vaivattomaksi. Muistutus tulee tehdä pääsääntöisesti kirjallisesti. Muistutus voidaan tehdä myös suullisesti erityisestä syystä.

Muistutus on kirjattava ja käsiteltävä asianmukaisesti ja siihen on annettava kirjallinen vastaus kohtuullisessa ajassa muistutuksen tekemisestä. Muistutukseen annettuun vastaukseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Muistutuksen tekeminen ei rajoita oikeutta hakea muutosta siten kuin siitä erikseen säädetään. Muistutuksen tekeminen ei myöskään vaikuta oikeuteen kannella asiastaan valvoville viranomaisille.

Kanteluun sovelletaan, mitä hallintolain 8 a luvussa säädetään hallintokantelusta.

Jos asiassa ei ole tehty muistutusta ja valvontaviranomainen arvioi, että kantelu on tarkoituksenmukaisinta käsitellä muistutuksena, viranomainen voi siirtää asian asianomaiseen toimipaikkaan tai varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan käsiteltäväksi. Siirto on tehtävä välittömästi arvion tekemisen jälkeen. Siirrosta on ilmoitettava kantelun tekijälle. Toimipaikan on annettava tieto siirrettyyn asiaan annetusta vastauksesta siirron tehneelle valvontaviranomaiselle. Jos asia siirretään, kantelun tutkimatta jättämisestä ei tehdä päätöstä.

Varhaiskasvatuksen asiakkaalla on oikeus tehdä hallintokantelu varhaiskasvatusta valvovalle Lupa- ja valvontavirastolle. Kantelusta ylimmille laillisuusvalvojille säädetään laissa eduskunnan oikeusasiamiehestä 197/2002 ja laissa valtioneuvoston oikeuskanslerista 193/2000. Elinkeino- harjoittajan ja kuluttajan välisestä oikeussuhteesta säädetään kuluttajansuojalaissa 38/1978.

Palveluntuottajan tulee raportoida kunnalle palvelusetelillä tuotettua palvelua koskevista muistutuksista, kanteluista ja vahinkoilmoituksista.